

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14865
Tarih : 02.11.2025

36669

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Basına ve kamuoyuna yansıyan görüntüler ve bilgilere göre; Yüksekova'dan Van'a hastane ziyareti için giden Hikmet Çapraz isimli yurttaş, Van'ın Başkale ilçesi Albayrak Jandarma Karakolu'na bağlı arama noktasında durdurulmuştur. Çapraz'ın, daha 10 dakika önce başka bir arama noktasında kimlik kontrolünün yapıldığını belirtmesi üzerine, araçtan zorla indirildiği, yere yatırıldığı, 5 asker tarafından darp edildiği ve zorla kelepçe takılarak karakola götürüldüğü görüntülerle tespit edilmiştir.

Karakolda bir süre tutulduktan sonra serbest bırakılan Hikmet Çapraz'ın, kendisine yönelik kötü muamelede bulunan askerler hakkında suç duyurusunda bulunacağı ifade edilmektedir. Söz konusu olay, Anayasa'nın 17'nci maddesiyle güvence altına alınan "kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" ile 19'uncu maddesinde yer alan "kişi hürriyeti ve güvenliği" hükümlerine açıkça aykırıdır. Ayrıca Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerini de ihlal eder niteliktedir.

Öte yandan, Yüksekova-Van hattında kısa mesafeler içinde birden fazla jandarma arama noktasının bulunması, yurttaşları mağdur eden uygulamalara dönüşmüştür. Bu tür uygulamalar hem seyahat özgürlüğünü kısıtlamakta hem de toplumsal huzuru zedelemektedir. Özellikle barış ve demokratik toplum sürecinde, bu tür provokatif uygulamalar halkta öfkeye neden olmakta, barış zeminini zayıflatmakta ve toplumsal güveni sarsmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Van'ın Başkale ilçesi Albayrak Jandarma Karakolu arama noktasında yaşandığı basına yansıyan bu olayla ilgili olarak herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır?
- 2- Hikmet Çapraz'a yönelik "zorla kelepçeleme, yere yatırma ve darp" iddialarına ilişkin görüntüler Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bu görüntülerle ilgili bir inceleme başlatılmış mıdır?

- 3- Olayda görev yapan jandarma personeli hakkında hangi disiplin işlemleri uygulanmaktadır?
- 4- Aynı güzergâhta kısa aralıklarla yapılan çoklu kimlik kontrolleri ve aramaların hukuki dayanağı nedir? Bu uygulamaların yurttaşların serbest dolaşım hakkı üzerinde yarattığı baskı dikkate alınarak gözden geçirilmesi düşünülmekte midir?
- 5- Son bir yıl içinde Van ve Hakkâri illerinde jandarma arama noktalarından kaynaklı kaç yurttaş şikayeti Bakanlığınıza ulaşmıştır? Bu şikayetlerden kaçını soruşturmaya konu olmuştur?
- 6- Söz konusu olayda iddia edilen “soyunma dayatmasının” hukuki temeli nedir? Bu tür uygulamalara karşı hangi denetim ve önleyici mekanizmalar işletilmektedir?